

Kursplan

Perspektiv på socialt arbete, 30 hp (SOC2)

Perspectives on Social Work, 30 ECTS

Program	Socionomprogrammet
Program hp	210
Utbildningsnivå	Grund
Kurskod	SG2BXX
Kursens hp	30
Nivåklassificering	G1F
Betygsskala	Väl godkänd, Godkänd, Underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för socialvetenskap
Beslutande organ	Institutionsnämnden
Datum för fastställande	2019-02-12
Reviderad kursplan	2023-11-21
Reviderad litteraturlista	2023-11-21
Kursplan gäller från	Vårterminen 2024
Gällande utbildningsplan	2018-02-14
Studietakt	100%

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till studier

För tillträde till kursen krävs att studenten är antagen vid socionomutbildningen, Institutionen för socialvetenskap, Marie Cederschiöld högskola.

Kursens plats i utbildningssystemet

Kursen läses år 1 på grundnivå och ingår som obligatorisk kurs i socionomutbildningen vid Institutionen för socialvetenskap.

Kursens lärandemål

Kunskap och förståelse

Studenten skall efter avslutad kurs kunna:

- redogöra för begrepp och teorier inom sociologi, psykologi, socialpsykologi och socialgerontologi,
- beskriva och analysera individers och grupperns levnadsvillkor i förhållande till samhällsliga faktorer och sociala problem,
- beskriva och tillämpa maktbegrepp och identifiera maktordningar relevanta för socialt arbete,
- redogöra för samhällsvetenskapliga teorier och förklaringsmodeller av relevans för socialt arbete,
- förklara vilken betydelse olika förklaringsmodeller till våld i nära relationer kan ha för arbetet med våldsutsatta och deras barn.

Färdighet och förmåga

Studenten skall efter avslutad kurs kunna:

- använda sociologiska, psykologiska, socialpsykologiska och socialgerontologiska teorier för att förstå och förklara sociala problem,
- kritiskt reflektera över sociala problem och interventioner med stöd i teorier och förklaringsmodeller i socialt arbete,
- använda grundläggande strategier för samtalsmetodik,
- kritiskt reflektera över det sociala arbetets utformning ur brukar- och anhörigperspektiv,
- skriva språkligt normkorrekt och använda relevant formalia vid muntliga och skriftliga presentationer.

Värderingsförmåga och förhållningsätt

Studenten skall efter avslutad kurs kunna:

- skilja ut egna attityder i relation till olika sociala kategorier samt visa förståelse för hur sådana attityder kan inverka på det sociala arbetet,
- tillämpa ett professionellt bemötande och förhållningsätt,
- identifiera och kritiskt bearbeta etiska aspekter av det sociala arbetets praktik,
- beskriva och reflektera över hur egna livserfarenheter och relationella egenskaper kan komma att påverka den kommande yrkesrollen.

Kursens innehåll

Kursen innehåller kunskaper inom huvudområdet socialt arbete och ger studenten grundläggande kunskaper om samhälls- och beteendevetenskapliga teorier av relevans för socialt arbete. Utifrån ett livsloppsperspektiv belyser kursen livsvillkor och sociala problem under barndom, ungdom, vuxenliv och ålderdom. Kursen behandlar teorier och förklaringsmodeller i socialt arbete och sociala problemområden såsom våld i nära relationer, socialt arbete med äldre samt ekonomisk utsatthet. I kursen introduceras även ett anhörig- och brukarperspektiv.

Kursens fältanknutna och färdighetstränande moment sker genom gästföreläsningar, fältstudier samt samtalssträning. Kursen rymmer fortlöpande inslag av personlig professionellutveckling (PPU). Kursen består av fyra delkurser:

Samhälls- och beteendevetenskapliga perspektiv på socialt arbete, 15 hp (SOC21) avser att förmedla grundläggande kunskaper om sociologisk, psykologisk, socialpsykologisk och socialgerontologisk teoribildning centralt för det sociala arbetet. Utifrån ett livsloppsperspektiv belyser kursen behov, livsvillkor och social problematik under barndom/ungdom, vuxenliv, åldrande och livets slutskede. I anslutning till det ingår färdighetstränande samtal

med barn, vuxna och äldre. I kursen förmedlas kunskaper om betydelsen av sociala kategorier som klass, kön, ålder, sexualitet, etnicitet, religion och funktionsvariation. Här behandlas:

- sociologiska, psykologiska, socialpsykologiska och socialgerontologiska teorier och begrepp av betydelse för det sociala arbetet,
- livsloppsteorier,
- samspelet mellan individ och samhälle,
- ekonomisk utsatthet och fattigdom,
- makt och maktrelationer,
- samtalsträning.

Teorier och förklaringsmodeller i socialt arbete, 7,5 hp (SOC22) förmedlar kunskap om teorier och förklaringsmodeller inom socialt arbete och hur teoretiska utgångspunkter påverkar utformandet av socialt arbete på såväl strukturell nivå som i individorienterat socialt arbete. Två exempel på områden som behandlas i delkursen är våld i nära relationer och socialt arbete med äldre. Här behandlas:

- teorier och förklaringsmodeller i socialt arbete,
- våld i nära relationer,
- socialt arbete med äldre.

Anhörig- och brukarperspektiv i socialt arbete, 5,5 hp (SOC23) syftar till att förmedla kunskaper om anhörigas och brukares roll och betydelse i relation till olika sociala problemområden såsom våld i nära relationer, missbruk och fysiska- eller psykiska funktionshinder. Olika anhöriga så som partners, barn och föräldrar belyses genom föreläsningar där kritiska perspektiv på anhörigskap förmedlas. I kursens fältanknutna moment ingår studiebesök i en valfri anhörig- eller brukarorganisation samt en föreläsning från en samarbetsorganisation för patient-, brukar- och anhörigorganisationer. Här behandlas:

- anhörigas roll och betydelse i socialt arbete,
- anhörigomsorg och anhörigstöd,
- kritiska perspektiv på anhörigskap,
- brukarmakt, egenmakt och empowerment,
- brukarinflytande och hur detta praktiseras på individ- och organisationsnivå inom det moderna sociala arbetet,
- maktperspektiv på brukarinflytande.

Personlig professionell utveckling II, 2hp (SOC24) syftar till att gestudenterna förutsättning till ökad självkänedom och att utveckla ett reflekterande förhållningsätt inför den kommande yrkesrollen. Här behandlas:

- makt och maktstrategier i vardagen,
- den egna livshistorien och dess betydelse för den kommande yrkesrollen,
- etiska förhållningssätt i socialt arbete,
- mötet mellan professionell och klient,
- den egna personliga professionella utvecklingen i relation till den kommande yrkesrollen.

Undervisningsformer

Undervisningen genomförs i form av föreläsningar, litteraturstudier, seminarier, studiebesök och övningar. Studenten arbetar både enskilt och i grupper. Kursen har stöd genom nätbaserad lärplattform. Se vidare kursens *studieguide*.

Kursens examinationsformer och betygssättning

Examinationerna utgår ifrån kursens lärandemål. Varje delkurs betygssätts för sig. Delkursbetygen vägs därefter samman till ett betyg för hela kursen. Vid sammanvägningen tas hänsyn till att delkursen Personlig professionell utveckling endast bedöms med betygen Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Delkurs 1 Samhälls- och beteendevetenskapliga perspektiv på socialt arbete, 15 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl Godkänd

Delkurs 1 examineras genom en muntlig gruppredovisning, tre individuella skriftliga hemtentamina, en individuell skriftlig reflektionsuppgift, samt aktivt deltagande vid fem seminarier.

Delkurs 2 Teorier och förklaringsmodeller i socialt arbete, 7,5 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl Godkänd

Delkurs 2 examineras genom individuell skriftlig hemtentamen, genomförande av NCK:s web-kurs om våld i nära relation, en litteraturpresentation samt aktivt deltagande vid tre seminarier.

Delkurs 3 Anhörig- och brukarperspektiv i socialt arbete, 5,5hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl Godkänd

Delkurs 3 examineras genom muntlig gruppredovisning samt individuell skriftlig hemtentamen.

Delkurs 4 Personlig professionell utveckling II, 2hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd

Delkurs 4 examineras genom aktivt deltagande vid samtliga tillfällen samt genom individuell skriftlig inlämningsuppgift.

För detaljerad information om de olika examinationsformerna, se kursdokumentet *Examinationsformer och lärandemål*.

Antal examinationstillfällen för en student är begränsat till totalt fem. Två omprov erbjuds i nära anslutning till ordinarie examinationstillfälle. Vidare erbjuds examination vid ett senare uppsamlingstillfälle. Inom ett år efter kursens slut erbjuds ytterligare ett examinationstillfälle på samma kursinnehåll.

Studenter som underkänts i moment kring PPU erbjuds ett ersättningstillfälle med tillhörande examination i nära anslutning till examinationstillfället. Inom ett år efter kursens slut erbjuds ytterligare ett examinationstillfälle på samma kursinnehåll.

En student som underkänts två gånger på en examination på en kurs eller del av kurs har rätt att få en annan examinator utsedd om inte särskilda skäl talar emot detta.

Om studenten har ett giltigt beslut från högskolan om särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinatoren rätt att utforma ett anpassat prov eller låta studenten genomföra provet på ett alternativt sätt.

Kursbevis

Student som har godkänt i kurs får på begäran kursbevis (SFS 2006: 1053).

Kurslitteratur

Se separat litteraturlista.

Övergångsbestämmelser

Om en kurs har upphört eller har genomgått större förändringar ska studenten, under ett år efter det att förändringen skett, erbjudas två tillfällen för omprov baserade på den kursplan som gällde vid registreringen

Litteraturlista

- Andershed, A-K, Andershed, H. (2015). Risk and protective factors among preschool children: Integrating Research and Practice. *Journal of Evidence Based Social Work*, 12(4), 412-424.
- Andersson Elmtoft, N. & Whitaker, A. (2023). *Personlig professionell utveckling för socionomer*. Liber (valda delar)
- Andersson, G. (2008). *Utsatt barndom - olika vuxenliv. Ett longitudinellt forskningsprojekt om barn i samhällsvård*. Allmänna Barnhuset. Tillgänglig på Internet: http://www.allmannabarnhuset.se/wp-content/uploads/2013/11/Utsatt_barndom.pdf (kap 2 & 7).
- Askheim, O. P. & Starrin, B. (2007). *Empowerment i teori och praktik*. Gleerups förlag.
- Asplund, J. (1987). *Det sociala livets elementära former*. Korpen.
- Below, C.V. (2020). *Anknytning i psykoterapi*. Natur & Kultur.
- Giddens, A. & Sutton, P.W. (2021). *Sociologi*. (6. rev. och uppdat. uppl.). Studentlitteratur. (valda delar)
- Hedberg-Eriksson, K., Tenerz, B., Ström, M. & Moody Källberg, M. (2018). *Engagerande nätverksmöten*. Studentlitteratur.
- Herz, M. (Red.). (2022). *Kritiskt socialt arbete*. Liber. Hwang, P. & Nilsson, B. (2019). *Utvecklingspsykologi*. (Fjärde utgåvan.) Natur & Kultur.
- Johansson, S. & Taghizadeh Larsson, A. (Red.). (2016). *Förändringsperspektiv på äldreomsorg: att leva som andra*. Gleerups Utbildning AB.
- Jonasson, D. m.fl. (u.å.) *Bekräftartekniker och motstrategier. Sätt att bemöta maktstrukturer och förändra sociala klimat*. Stockholms universitet. (Tillgänglig som pdf)
- Jönson, H. & Harnett, T. (2015). *Socialt arbete med äldre*. Natur och kultur.
- Karlsson, M. (2016). Brukardialogmodellen: Om brukarens kunskap i den evidensbaserade praktiken. *Socialmedicinsk tidskrift*, 93(6), 660-667.
- Katz, S. & Calasanti, T. (2015). Critical Perspectives on Successful Aging: Does It “Appeal More Than It Illuminates”? *The Gerontologist*, 55(1), 26–33.
- Klingberg, G. & Hallberg, U. (2023). *Stora anhörigboken*. Studentlitteratur.
- Larsson, S. & Sohlberg, P. (2014). *Socialpsykologi för socialt arbete*. Studentlitteratur.
- Mattsson, T. (2021). *Intersektionalitet i socialt arbete. Teori, reflektion och praxis*. (3. uppl.). Gleerups förlag.
- Payne, M. (2015). *Modern teoribildning i socialt arbete*. Natur & Kultur.
- Rökenes, O. & Hanssen, P. (2016). *Bära eller brista. Kommunikation och relationer i arbete med människor*. Gleerups förlag. (valda delar)
- Sinisalo, E. & Moser Hällén, L. (Red.). (2018). *Våld i nära relationer. Socialt arbete i forskning, teori och praktik*. Liber.
- Wallroth, P. (2010). *Mentaliseringsboken*. Karneval förlag.

Vetenskapliga artiklar, rapporter och skönlitteratur tillkommer. Senaste upplagan gäller om inget annat anges.

Litteraturlista per delkurs

SOC 21

- Andersson, G. (2008). *Utsatt barndom - olika vuxenliv. Ett longitudinellt forskningsprojekt om barn i samhällsvård*. Allmänna Barnhuset. Tillgänglig på Internet: http://www.allmannabarnhuset.se/wp-content/uploads/2013/11/Utsatt_barndom.pdf (kap 2 & 7).
- Asplund, J. (1987). *Det sociala livets elementära former*. Korpen.
- Below, C.V. (2020). *Anknytning i psykoterapi*. Natur & Kultur.
- Giddens, A. & Sutton, P.W. (2021). *Sociologi*. (6. rev. och uppdat. uppl.). Studentlitteratur. (valda delar)
- Johansson, S. & Taghizadeh Larsson, A. (Red.). (2016). *Förändringsperspektiv på äldreomsorg: att leva som andra*. Gleerups Utbildning AB.
- Jönson, H. & Harnett, T. (2015). *Socialt arbete med äldre*. Natur och kultur.
- Hwang, P. & Nilsson, B. (2019). *Utvecklingspsykologi*. (Fjärde utgåvan.) Natur & Kultur.
- Katz, S. & Calasanti, T. (2015). Critical Perspectives on Successful Aging: Does It “Appeal More Than It Illuminates”? *The Gerontologist*, 55(1), 26–33.
- Larsson, S. & Sohlberg, P. (2014). *Socialpsykologi för socialt arbete*. Studentlitteratur.
- Mattsson, T. (2021). *Intersektionalitet i socialt arbete*. Teori, reflektion och praxis. (3. uppl.). Gleerups.
- Røkenes, O. & Hanssen, P. (2016). *Bära eller brista. Kommunikation och relationer i arbete med människor*. Gleerups förlag. (valda delar)
- Wallroth, P. (2010). *Mentaliseringsboken*. Karneval förlag.
- Vetenskapliga artiklar och skönlitteratur tillkommer.

SOC 22

- Andershed, A-K, Andershed, H (2015). Risk and protective factors among preschool children: Integrating Research and Practice. *Journal of Evidence Based Social Work*, 12:4, 412-424.
- Hedberg-Eriksson, K., Tenerz, B., Ström, M. & Moody Källberg, M. (2018). *Engagerande nätverksmöten*. (2 uppl.). Studentlitteratur.
- Herz, M. (Red.). (2022). *Kritiskt socialt arbete*. Liber. Hwang, P. & Nilsson, B. (2019). *Utvecklingspsykologi*. (Fjärde utgåvan.) Natur & Kultur.
- Jönson, H. & Harnett, T. (2015). *Socialt arbete med äldre*. Natur och kultur.
- Payne, M. (2015). *Modern teoribildning i socialt arbete*. Natur & Kultur.
- Sinisalo, E. & Moser Hällén, L. (Red.). (2018). *Våld i nära relationer. Socialt arbete i forskning, teori och praktik*. Liber. (kap 1- 3, 11- 12).
- Vetenskapliga artiklar och rapporter tillkommer.

SOC 23

- Askheim, O. P. & Starrin, B. (2007). *Empowerment i teori och praktik*. Gleerups förlag.

- Karlsson, M. (2016). Brukardialogmodellen: Om brukarens kunskap i den evidensbaserade praktiken. *Socialmedicinsk*

tidskrift, 93(6), 660-667.

Klingberg, G. & Hallberg, U. (2023). *Stora anhörigboken*. Studentlitteratur.

Vetenskapliga artiklar tillkommer.

SOC 24

Andersson Elmtoft, N. & Whitaker, A. (2023). *Personlig professionell utveckling för socionomer*. Liber. (valda delar)

Jonasson, D. m.fl. (u.å.) *Bekräftartekniker och motstrategier. Sätt att bemöta maktstrukturer och förändra sociala klimat*. Stockholms universitet. (Tillgänglig som pdf)

Rökenes, O. & Hanssen, P. (2016). *Bära eller brista. Kommunikation och relationer i arbete med människor*. Gleerups förlag. (valda delar)

